

**O NOUA VIZIUNE ASUPRA GENULUI DE TEATRU MUZICAL ÎN
CONCEPȚIA TÂNĂRULUI COMPOZITOR ATHANASIOS TRIKOUPIS**

A NEW APPROACH TO THE MUSICAL THEATRE GENRE,
AS SEEN BY THE YOUNG COMPOSER ATHANASIOS TRIKOUPIS

STELA GUȚANU,
lector universitar, doctor,
Conservatorul Faethon din Alexandroupoli, Grecia.

The subject of the work: “Two brothers: Sleep and Death” is philosophical and consists of five parts. The composer emphasizes the philosophical line of his creation quite effectively, through various theatrical, timbral and artistic-interpretative means and methods. Throughout this short analysis, I have also highlighted the original piano-playing methods invented by the composer, as well as the various sound effects he used in the partitions of the string, wind and percussion instruments. The literary text of the work also reveals an atypical, quite original type of thinking and it also belongs to the composer.

The originality lies in the fact that the text is comprised of words following from A to Z, in alphabetical order, which are so ingeniously combined that they create a profoundly philosophical narration.

The way the artists are placed to interpret the work is also innovative: the orchestra and the two soloists are placed on the stage and the 15 actors are seated in the hall, among the spectators. This setting creates an extraordinary effect, making the listener feel an active participant in the action, completely captivated by the philosophical theme of the work. The work had its world premiere in Graz, Austria in 2005 and was very successful.

Muzica este unda sensibilă și transparentă care unește omul cu universul. Este cheia care permite atingerea echilibrului frumuseții și armoniei spirituale. A existat și a exprimat din totdeauna experiența societății și omenirii. Fantezia inepuizabilă a gândirii și sensibilității umane i-a ghidat pe mulți muzicieni contemporani spre descoperirea noilor genuri de muzică, precum și la îmbogățirea celor deja existente prin diverse mijloace de comunicare sonoră, diverse procedee de coloristică timbrală și de efecte. În această perspectivă unele din genurile deja cunoscute din perioadele precedente au căpătat un nou limbaj muzical de exprimare, comunicând mai profund cu eul conștiinței tăcute, devenind o sursă de lumină și putere interioară.

Unul dintre muzicienii contemporani este tânărul compozitor grec Athanasios Trikoupi, Doctor în Muzică, asistent la Universitatea de Muzică din Salonic. Athanasios Trikoupi s-a născut în nordul Greciei, orașul Alexandroupoli. A absolvit Conservatorul de la Atena, Conservatoire European de Musique de Paris și Universitatea de Muzică din Graz. În 2009 și-a luat titlul de Doctor în Muzică. S-a etalat în calitate de pianist în 1991, câștigând premiul întâi pe țară la concurs de pian și în calitate de interpret-solist susținând un șir de concerte în țară și în străinătate. Talentul componistic al tânărului compozitor a fost remarcat de publicul din Grecia, Anglia, Germania și Austria unde s-au interpretat diverse creații ale domniei sale. În articolul de față am făcut o scurtă prezentare a uneia dintre lucrările compozitorului și anume: "CEI DOI FRAȚI: SOMNUL ȘI MOARTEA", scrisă în genul - teatru muzical pentru 2 soliști, 15 actori și orchestra de cameră. Am specificat că e o scurtă prezentare, deoarece o analiză amanunțită a unei astfel de creații nu ne permite să o încadrăm în limitele unui articol.

Subiectul lucrării poartă un caracter filosofic și se constituie din cinci parti:

1. ADORMIREA
2. SCENA COPILARIEI
3. SCENA MATURITĂȚII
4. SCENA BATRANEȚII
5. DEȘTEPTAREA

Denumirea părților reprezintă momentele-cheie ale ciclului vital. Iar ideea filosofică a lucrării este: *Ce este Timpul și cum ar trebui să-l utilizăm corect.* Când mama l-a întrebat pe fiul ei, care încă era mic, când se va însura, el i-a răspuns că încă nu a venit timpul. După ce a mai crescut, la aceeași întrebare a răspuns că nu are timp de așa ceva, iar când a îmbătrânit a zis că nu mai are timp și nici biologicul (condiția fizică) nu-i permite. Utilizarea corectă a timpului a fost dintotdeauna o problemă a umanității. Acest aspect este reliefat și în libretul lucrării, purtându-ne prin ciclul vital al existenței umane. Un copil este foarte mic ca să se ocupe de anumite probleme, un om matur e copt la minte dar nu utilizează corect timpul astfel, ajungând în pragul bătrâneții realizează că viața a trecut pe lângă el și nu mai e în stare de anumite lucruri. Atunci apare întrebarea: oare viața prin care a trecut a fost un vis pe care l-a trăit după legile visului sau ar fi putut să fructifice timpul în mod creativ? Cei doi soliști care se află în scenă sunt doi martori-observatori, al caror rol este să urmărească publicul, actorii și orchestra. În dialogul lor din prima parte ei se întreabă ce este timpul și cum îl utilizează oamenii. Spre sfârșitul dialogului ei decid să adoarmă pătrunzând astfel în lumea umană. La începutul părții întâi instrumentele cântă fără înălțime tonală (auf dem steg tonlos). Astfel instrumentele cu coarde cântă cu arcușul foarte aproape de scăunel, imitând un fluierat, instrumentele de suflat scot un aer imitând vântul, iar cele de percuție imită un hârâit, redând astfel starea de mister. În partea a doua când cei doi martori-observatori deja au adormit și au pătruns în lumea oamenilor trec prin perioada copilăriei, unde apare interesul pentru cunoaștere. Aici apar primele sunete cu înălțime tonală în partitura orchestrei. În partițiile instrumentelor cu coarde compozitorul utilizează diverse procedee, și anume: două tipuri de tril-cel clasic executat cu un deget și tril-ul executat cu două degete consecutiv (pag. 12, măsurile

66-70)și in pag.14, măsurile 74-76 concomitent cu sunetele intonate firesc utilizează procedeul:”con legno battuto sul tasto”, astfel imitând sunetele produse de copii.In *Scena Maturității*, care reprezintă partea a treia a lucrării, muzica capătă amploare în toți parametrii săi, atingând culminația în măsura 128, pag.30, unde toate instrumentele cânta sunetul “la”.In această parte compozitorul utilizează întregul registru tonal, toate intervalele și toate valorile de timpi și ritm.Paralel cu textul muzical își atinge culminația și textul literar.În partea a patra-*Scena Batrâneții*, muzica este încadrată în limita unui registru tonal restrâns, ajungând la o utilizare mai seacă a tuturor mijloacelor și procedeeleor de expresie(dinamica,ritm s.a.m.d.), astfel redând marginalizarea vitală a unui om ajuns la batranețe.În partea a cincea-*Deșteptarea*, compozitorul ne readuce la starea de mister din partea întâi.În momentul în care cei doi martori-observatori hotărăsc să se întoarcă de unde au venit ei se trezesc, în acest moment în partiția instrumentelor cu coarde muzica redă legănatul valurilor(pag.46-48,măsurile235-249).După o călătorie atât de lungă cei doi martori-observatori ajung la concluzia că știința umană este atât de relativă încât, așa precum spune și Platon :La nici o întrebare omul nu poate da un răspuns cu exactitate.

Athanasie Trikoupis scoate în evidență destul de reușit linia filosofică a creației prin diverse procedee și mijloace teatrale, timbrale și artistic-interpretative.Utilizează procedee interpretative pianistice originale(proprii), inventate de domnia sa(în măsura 37 cluster-ul din partitura pianului se interpretează cu alternarea –feței și dosului palmei)precum și diverse efecte sonore în partițiile instrumentelor cu coarde, instrumentelor de suflat și de percuție.O gândire aparte și destul de originală o are și textul literar al creatiei, care țin să menționez, îi aparține compozitorului.Originalitatea constă în faptul că textul e format din cuvinte ce urmează în ordinea alfabetică de la A la Z, care sunt atât de reușit îmbinate încât formează o narațiune cu profunzime filosofică.O noutate este și amplasamentul artistilor pentru interpretarea creatiei:orchestra și cei doi soliști sunt amplasați în scenă, iar cei 15 actori sunt așezați în sală printre spectatori.Acest amplasament crează un efect extraordinar, făcându-l pe ascultător să se simtă participant activ al acțiunii, absorbindu-l intru totul in problema filosofică a creației.Această lucrare a fost interpretată în prima audiție la Graz-Austria în 2005 și s-a bucurat de un mare succes.